

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

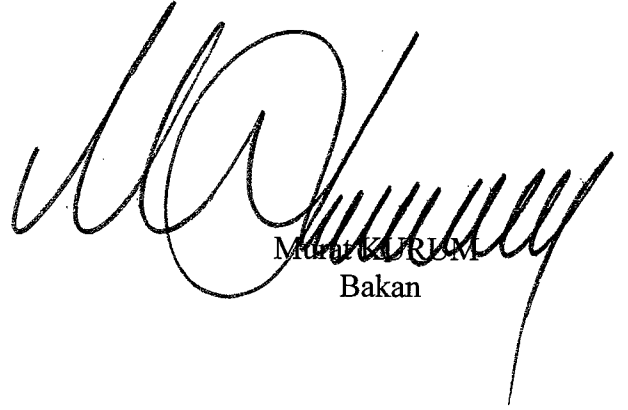
Sayı :30824082-610 - 13122022
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

24 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

BATMAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ'NİN
TBMM 7/26522 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/26522

GK 139

SORULAR

Batman ili merkezinde yer alan Sol Sahil Sulama Kanalı, uzun süredir hem çevre sağlığına hem de halk sağlığına yönelik ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Özellikle Aydıkonak ve Bayındır mahallelerinden geçen bölümde kanalın içeriğinde yer alan atıklar nedeniyle çevreye yayılan ağır koku, mahalle sakinlerinin yaşam konforunu ciddi şekilde olumsuz etkilemektedir. Vatandaşlar tarafından yapılan şikayetlerde; kanalda yoğun şekilde sivrisinek, böcek ve diğer zararlıların türediği, bulaşıcı hastalıklara zemin hazırlayan bir çevresel riskin uzun süredir varlığını sürdürdüğü görülmektedir.

Ayrıca, Batman Çayı havzası boyunca özellikle Diktepe (Xıncıka) Köyü'nden başlayıp güney çevre yolu köprüsüne kadar uzanan alanda binlerce kuş türünün yaşam alanı olan kesim de tehdit altındadır. Kimyasal ve ileri biyolojik arıtmadan geçirilmeden doğaya bırakılan atık sular, çay yatağının yapay müdahalelerle bozulması, ıslah edilmeyen kum ocakları ve ekosistem bütünlüğünü bozan müdahaleler nedeniyle, bölgede kuşların üreme döngüsü ve balıkların geçiş yolları tahrip edilmektedir. Tüm bu faktörler yalnızca ekolojik yıkıma değil, aynı zamanda halk sağlığını tehdit eden sonuçlara da yol açmaktadır.

Batman kent merkezinin atık suları da kimyasal ve ileri biyolojik arıtma olmaksızın Batman Çayına, oradan Ilısu/Veysel Eroğlu Barajına akmaktadır.

Gerek kent merkezinde yaşanan atık kaynaklı sağlık sorunları, gerekse çay havzasında meydana gelen çevresel tahribatlar karşısında yetkili kurumların etkili ve sürdürülebilir önlemler almadığına dair ciddi bir kamuoyu endişesi söz konusudur.

Bu bağlamda,

- 1) Batman Sol Sahil Sulama Kanalı'nda biriken ve halk sağlığını tehdit eden atıklar ile ilgili olarak Bakanlığınızca bugüne kadar herhangi bir inceleme ya da denetim yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
- 2) Aydıkonak ve Bayındır mahallelerinde kötü kokulara, sivrisinek üremesine ve halk sağlığı sorunlarına neden olan kanal için bir temizlik, arıtma veya ıslah çalışması planlanmakta mıdır?
- 3) Kimyasal ve biyolojik arıtmadan geçirilmeden doğaya bırakılan atık sularla ilgili olarak Batman Belediyesi veya ilgili kurumlara Bakanlığınızca herhangi bir uyarı ya da yaptırım uygulanmış mıdır?
- 4) Batman Çayı'ndaki kuş cenneti olarak bilinen kesiminde yer alan binlerce kuş türünün yaşam alanlarının korunması için Bakanlığınız tarafından yürütülen bir koruma projesi bulunmakta mıdır?
- 5) Batman Çayı üzerinde faaliyet gösteren kum ocaklarının ekosisteme verdiği zararın giderilmesi ve çayın doğal akışının tekrar sağlanması adına ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
- 6) Söz konusu bölgelerde sivrisinek ve haşere kaynaklı salgın hastalıkların önlenmesi için halk sağlığını koruyucu acil bir müdahale planınız mevcut mudur?
- 7) Söz konusu kirliliklerle ilgili sorumlular hakkında uygulanan yaptırımlar nelerdir?
- 8) Kentteki su kaynaklarındaki kirliliği önlemek adına ileri biyolojik arıtma konusunda herhangi bir çalışmanız var mıdır?

CEVAPLAR

Batman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz personelleri tarafından yapılan denetimlerde, Sulama Kanalı'nda biriken atıkların bölgede düzensiz hayvancılık faaliyeti yapan kişi ve işletmelerden kaynaklandığı tespit edilmiş ve kirliliğe sebep olan kişi ve işletmelere idari yaptırım uygulanmıştır. İl müdürlüğümüz tarafından kanal boyunca denetimler devam etmektedir.

Ayrıca, meydana gelen kirlilikle ilgili olarak Batman Belediye Başkanlığı tarafından kanal temizliğine ilişkin ihale yapılmış, temizlik işlemi başlatılmış olup çalışmalar devam etmektedir.

Batman Valiliği ve İl Özel İdaresince kum ocaklarının taşınma kararı alınmış olup çevreye uyum kapsamında gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Ayrıca Çevre Kanununa uygun faaliyet göstermeyen kum ocaklarına idari yaptırım uygulanmaktadır.

Batman İl Merkezi içme ve kullanma suları Batman Çayı kenarında bulunan kuyulardan sağlanmakta olup bu kuyulardan İl Sağlık Müdürlüğünce belirli periyotlarda numuneler alınmaktadır. Batman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne ulaşmış herhangi bir uygunsuz analiz sonucu bulunmamaktadır.